

Ontwerp van decreet tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, wat betreft klokkenluiders

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het Bestuursdecreet van 7 december 2018

Art. 2. In artikel II.34 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, gewijzigd bij het decreet van 2 juli 2021, wordt een punt 3°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“3°/1 de openbaarmaking afbreuk doet aan de bescherming van de vertrouwelijkheid, vermeld in artikel III.60/7, §1, of aan de bescherming tegen represailles, vermeld in artikel III.60/12;”.

Art. 3. In artikel II.35 van hetzelfde decreet wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

“5° het vertrouwelijke karakter van de handelingen van een overheidsinstantie als die vertrouwelijkheid noodzakelijk is voor de politieke besluitvorming of de uitoefening van de administratieve handhaving, een audit, daarin begrepen het vooronderzoek, ook nadat die procedures en onderzoeken zijn beëindigd;”.

Art. 4. In artikel II.36, eerste paragraaf, van hetzelfde decreet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 2°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"2°/1 de bescherming van de vertrouwelijkheid, vermeld in artikel III.60/7, §1, of de bescherming tegen represailles, vermeld in artikel III.60/12;"

2° punt 9° wordt vervangen door wat volgt:

"9° het vertrouwelijke karakter van de handelingen van een overheidsinstantie als die vertrouwelijkheid noodzakelijk is voor de politieke besluitvorming of de uitoefening van de administratieve handhaving, een audit, daarin begrepen het vooronderzoek, ook nadat die procedures en onderzoeken zijn beëindigd;"

Art. 5. In artikel III.60/1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 november 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 7°, a), worden de woorden "lijnmanagers of leidinggevendenden" vervangen door de woorden "hoofden van de instantie of andere daartoe aangewezen leidinggevendenden".

2° er wordt een punt 9° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"9° hoofd van de instantie: de natuurlijke persoon die belast is met de algemene leiding, het dagelijks bestuur en de vertegenwoordiging van een overheidsinstantie of bij gebreke daaraan, de natuurlijke persoon die door de overheidsinstantie uitdrukkelijk wordt aangewezen voor de ontvangst en behandeling van de meldingen overeenkomstig artikel III.60/3 van dit decreet."

Art. 6. In artikel III.60/2, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 november 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 3°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"3°/1 de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs;"

2° in punt 8° worden de woorden "het eigen vermogen KMSKA en het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen" vervangen door de woorden " het eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen en het Eigen Vermogen Xperta".

Art. 7. In artikel III.60/3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 november 2022, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

"§2. Externen en personeelsleden van de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.60/2, eerste lid, 2° tot en met 9°, melden intern bij het hoofd van de instantie informatie over inbreuken die een van die overheidsinstanties begaat.

Het hoofd van de instantie, vermeld in het eerste lid, kan de ontvangst en de behandeling van meldingen delegeren aan een personeelslid onder diens gezag."

Art. 8. In artikel III.60/4 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 november 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 tot en met 3 worden vervangen door wat volgt:

“§1. Nadat personeelsleden van de diensten van het Vlaams Parlement, personeelsleden van aan het Vlaams Parlement verbonden instellingen, personeelsleden van autonome diensten onder toezicht van het Vlaams Parlement en externen de informatie over inbreuken die een van deze overheidsinstanties begaat, gemeld hebben conform artikel III.60/3, §1, van dit decreet, kunnen ze die informatie ook extern melden bij de Vlaamse Ombudsdienst, conform het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst.

In afwijking van het eerste lid kunnen personeelsleden van de diensten van het Vlaams Parlement, personeelsleden van aan het Vlaams Parlement verbonden instellingen, personeelsleden van autonome diensten onder toezicht van het Vlaams Parlement en externen informatie over inbreuken die een van deze overheidsinstanties begaat, rechtstreeks melden bij de Vlaamse Ombudsdienst, conform het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst, als ze menen dat de inbreuk niet doeltreffend behandeld kan worden of dat er een risico op represailles bestaat.

In afwijking van het eerste en tweede lid kunnen personeelsleden van de Vlaamse Ombudsdienst en externen, nadat zij de informatie over inbreuken die de Vlaamse Ombudsdienst begaat, gemeld hebben conform artikel III.60/3, §1, die informatie ook extern melden bij een bij wet, decreet of ordonnantie opgerichte ombudsdienst, die op basis van een samenwerkingsakkoord aangeduid wordt. Zij kunnen de informatie over een inbreuk rechtstreeks bij deze instantie melden als ze menen dat de inbreuk niet doeltreffend behandeld kan worden of dat er een risico op represailles bestaat.

§2. Nadat personeelsleden van de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.60/2, eerste lid, 2° tot en met 9°, van dit decreet, en externen informatie over inbreuken die een van die overheidsinstanties begaat, gemeld hebben conform artikel III.60/3, §2, van dit decreet, kunnen ze die informatie ook extern melden bij een van de volgende instanties:

- 1° bij Audit Vlaanderen als de melding inbreuken betreft die worden begaan door de overheidsinstanties die ressorteren onder het werkterrein van Audit Vlaanderen conform artikel III.115, §1, van dit decreet en conform artikel 33, §1, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie;
- 2° bij de Vlaamse Ombudsdienst conform het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst voor de meldingen die niet vallen onder de toepassing van punt 1°.

In afwijking van het eerste lid kunnen de personeelsleden van de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.60/2, eerste lid, 2° tot en met 9°, en externen informatie over inbreuken die een van die overheidsinstanties begaat, rechtstreeks melden bij respectievelijk Audit Vlaanderen en de Vlaamse

Ombudsdienst als ze menen dat de inbreuk niet doeltreffend behandeld kan worden of dat er een risico op represailles bestaat.

Deze paragraaf laat de toepassing van paragraaf 4 onverlet.

§3. Nadat personeelsleden van de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.60/2, eerste lid, 10° tot en met 19°, van dit decreet, informatie over inbreuken die de lokale overheden begaan, gemeld hebben conform artikel III.60/3, §3, van dit decreet, kunnen ze die informatie ook extern melden bij een van de volgende instanties:

- 1° bij Audit Vlaanderen als de melding inbreuken betreft die worden begaan door de overheidsinstanties die ressorteren onder het werkkterrein van Audit Vlaanderen conform artikel 254 tot en met 256 van het Provinciedecreet van 9 december 2005 en artikel 221 tot en met 223 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;
- 2° bij de Vlaamse Ombudsdienst conform het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst voor de meldingen die niet vallen onder de toepassing van punt 1°.

In afwijking van het eerste lid kunnen de personeelsleden van de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.60/2, eerste lid, 10° tot en met 19°, informatie over inbreuken die die overheidsinstanties begaan, ook rechtstreeks melden bij respectievelijk Audit Vlaanderen en de Vlaamse Ombudsdienst als ze menen dat de inbreuk intern niet doeltreffend behandeld kan worden of dat er een risico op represailles bestaat.

Externen kunnen informatie over inbreuken die de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.60/2, eerste lid, 10° tot en met 19°, begaan, rechtstreeks extern melden bij respectievelijk Audit Vlaanderen en de Vlaamse Ombudsdienst.”;

2° er wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Nadat personeelsleden van Audit Vlaanderen en externen informatie over inbreuken die Audit Vlaanderen begaat, gemeld hebben conform artikel III.60/3, §2, van dit decreet, kunnen ze die informatie ook extern melden bij de Vlaamse Ombudsdienst conform het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst.

In afwijking van het eerste lid kunnen de personeelsleden van Audit Vlaanderen en externen de informatie over inbreuken die Audit Vlaanderen begaat, rechtstreeks melden bij de Vlaamse Ombudsdienst conform het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst als ze menen dat de inbreuk niet doeltreffend behandeld kan worden of dat er een risico op represailles bestaat.”.

Art. 9. In artikel III.60/7, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 november 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het woord "lijnmanagers" wordt telkens vervangen door de woorden "hoofden van de instantie";

2° de woorden "vijfde lid" worden vervangen door de woorden "tweede lid".

Art. 10. In artikel III.60/8 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 november 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden tussen het eerste en het tweede lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

"De meldingskanalen vermelden in de ontvangstmelding of ze de melding al dan niet zullen behandelen overeenkomstig de bepalingen van deze afdeling.

Als het meldingskanaal op het ogenblik van de ontvangstmelding niet over de nodige informatie beschikt om te beoordelen of het de melding al dan niet zal behandelen overeenkomstig de bepalingen van deze afdeling, brengt het de melder uiterlijk binnen vijftien dagen vanaf de dag waarop het de melding heeft ontvangen, via een bijkomende kennisgeving op de hoogte van die beoordeling.";

2° in de bestaande paragraaf 1, tweede lid, die paragraaf 1, vierde lid, wordt, wordt tussen de zinsnede "artikel III.60/4, §2" en de zinsnede ", beslissen" de zinsnede "en §3" ingevoegd;

3° in de bestaande paragraaf 1, derde lid, die paragraaf 1, vijfde lid, wordt, wordt het woord "tweede" vervangen door het woord "vierde";

4° aan paragraaf 1 wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Als externe meldingskanalen geconfronteerd worden met grote aantallen meldingen, kunnen ze voorrang geven aan de behandeling van meldingen van ernstige inbreuken, met behoud van de toepassing van de termijnen, bepaald in paragraaf 3.";

5° in paragraaf 3, tweede lid, wordt tussen de zinsnede "artikel III.60/4, §2" en de zinsnede ", kan Audit Vlaanderen" de zinsnede "en §3" ingevoegd.

Art. 11. In artikel III.60/9 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 november 2022, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

"§2. Om ondersteuning te krijgen bij een melding of een openbaarmaking, kunnen melders en potentiële melders zich wenden tot de Vlaamse Ombudsdienst conform het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst.

De ondersteuning, vermeld in het eerste lid, bevat volledige en onafhankelijke informatie en adviezen, die gemakkelijk en kosteloos toegankelijk zijn, over de beschikbare remedies en procedures die bescherming bieden tegen represailles, en ook over de rechten van de melder of de betrokken persoon.

De ondersteuning, vermeld in het eerste lid, geldt niet alleen voor de melders en potentiële melders, vermeld in het eerste lid, maar ook voor de volgende personen:

- 1° personen die anoniem informatie over inbreuken hebben gemeld of openbaar hebben gemaakt, maar later geïdentificeerd zijn;
- 2° de facilitatoren en derden die verbonden zijn met de melders en juridische entiteiten, die eigendom zijn van de melders, voor wie de melders werken of met wie de melders in een andere werkgerelateerde context verbonden zijn.”.

Art. 12. In artikel III.60/10 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 november 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een paragraaf 1/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“§1/1. De meldingskanalen die meldingen ontvangen en behandelen ter uitvoering van artikel III.60/3, §2 en §3, rapporteren jaarlijks op een geanonimiseerde wijze over die meldingen aan een instantie die de Vlaamse Regering aanwijst.

De rapportering, vermeld in het eerste lid, omvat al de volgende gegevens:

- 1° het aantal ontvangen meldingen;
- 2° de aard van de inbreuken.”;

2° in paragraaf 3 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“Als de melder een melding richt aan een onbevoegde overheidsinstantie, stuurt die onbevoegde overheidsinstantie de melding zo snel mogelijk ongewijzigd en op een veilige wijze door naar de instantie die conform artikel III.60/4 bevoegd is om een melding te ontvangen en te behandelen. De onbevoegde overheidsinstantie brengt de melder onmiddellijk op de hoogte van die doorzending.”;

3° er wordt een paragraaf 3/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“§3/1. De onbevoegde overheidsinstantie of het onbevoegde personeelslid van de instantie die conform artikel III.60/4 bevoegd is om een melding te ontvangen en te behandelen, garandeert in voorkomend geval de geheimhouding van:

- 1° de identiteit van de melder en deze van een betrokken persoon;
- 2° de identiteit van derden die in de melding worden genoemd;
- 3° de informatie waaruit de identiteit van de melder, een betrokken persoon of een derde kan blijken;
- 4° de gemelde informatie.”.

Art. 13. Aan artikel III.60/11, §5 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 november 2022, wordt de zinsnede “, rekening houdend met de maximale bewaartermijn, vermeld in artikel III.87, §1/1, vierde lid” toegevoegd.

Art. 14. In artikel III.60/12 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 november 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het tweede lid opgeheven;

2° in paragraaf 2, eerste en tweede lid, paragraaf 3 en 4 wordt de zinsnede "vermeld in paragraaf 1, eerste lid" vervangen door de zinsnede "vermeld in paragraaf 1";

2° paragraaf 5 wordt opgeheven.

Art. 15. In hetzelfde decreet, het laatste gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, wordt een artikel III.60/12/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Artikel III.60/12/1. Het wetens en willens stellen van de volgende handelingen wordt bestraft met een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met een geldboete van 4.800 tot 48.000 euro of met een van die straffen:

- 1° een melding belemmeren of proberen te belemmeren;
- 2° de geheimhouding van de identiteit van de melders schenden;
- 3° bewust onjuiste informatie melden of openbaar maken;
- 4° maatregelen nemen of dreigen met maatregelen nemen als vermeld in artikel III.60/12, §1, als vergelding voor een melding of openbaarmaking.

De bedragen, vermeld in het eerste lid, zijn reële bedragen waarop geen opdecimen van toepassing zijn.

Het eerste lid laat de mogelijkheid onverlet om administratieve sancties of tuchtrechtelijke sancties te bepalen."

Art. 16. In artikel III.115, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 november 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het vierde lid wordt vervangen door wat volgt:

"De bevoegdheid en het werkterrein van Audit Vlaanderen omvatten ook:

- 1° de Eigen Vermogens met rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel I.3, 4°, q) tot en met u) en z);
- 2° de Vlaamse openbare instellingen, vermeld in artikel I.3, 4°, a) tot en met l).";

2° tussen het vierde lid en het vijfde lid worden twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

"Audit Vlaanderen bezorgt de verslagen van de audits minstens aan de minister onder wiens bevoegdheid de instantie in kwestie ressorteert, en aan het hoofd van de overheidsinstantie, tenzij het hoofd van de overheidsinstantie zelf het voorwerp heeft uitgemaakt van de audit.

Audit Vlaanderen bezorgt voor de instanties met een raad van bestuur de verslagen van de audits ook aan de voorzitter van de raad van bestuur, die ze bezorgt aan de leden van de raad van bestuur."

Hoofdstuk 3. Slotbepaling

Art. 17. De instantie die een melding conform artikel III.60/3 of artikel III.60/4 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, zoals van kracht op de dag vóór de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, op rechtsgeldige wijze heeft ontvangen vóór de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, blijft bevoegd voor de behandeling ervan conform de bepalingen van titel III, hoofdstuk 2, afdeling 6, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, zoals van kracht op de dag vóór de datum van de inwerkingtreding van dit decreet.

Audit Vlaanderen behandelt vanaf de datum van de inwerkingtreding van dit decreet alle ontvangen meldingen als een externe melding conform artikel III.60/4 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, zoals van kracht op de dag vóór de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, met uitzondering van de meldingen over inbreuken van de eigen instantie conform artikel III.60/3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, zoals van kracht op de dag vóór de datum van de inwerkingtreding van dit decreet.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS